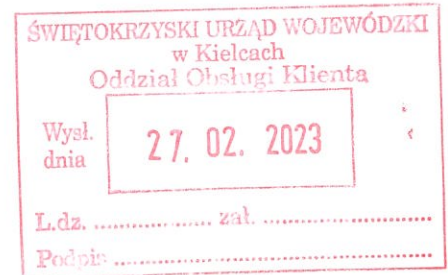

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

PSZ.V.431.84.2022

Kielce, dnia 17 lutego 2023 r.

Pani
Monika Wijacha
w.z.Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Działoszycach

Wystąpienie pokontrolne

Zespół Kontrolny Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w dniach 28 - 30 listopada i 7 grudnia 2022 roku przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanej przez Panią jednostce. Przedmiotem kontroli była struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry oraz ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Czynnościami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2022 roku do dnia kontroli.

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MGOPS w Działoszycach ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki nie są dobre, klienci nie posiadają możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. Ponadto do placówki prowadzą strome schody, które stanowią barierę architektoniczną dla osób niepełnosprawnych, starszych i schorowanych, a także matek z dziećmi.

Kierownik (przebywający na urlopie wychowawczym) posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12

niepodległa

marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Osoby pełniące funkcje w zastępstwie kierownika posiadają odpowiedni staż pracy i wykształcenie, natomiast nie posiadają specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w pierwszych trzech dniach kontroli nie był zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż w OPS zatrudnionych było mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. W ostatnim dniu kontroli stan zatrudnienia pracowników socjalnych był zgodny z zapisami art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, faktury za zakupione lekarstwa, dokumenty potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki stałe widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości określonej w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na czas trwania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji. Dodatkowo informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana stronie prawidłowo - odrębnym pismem. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe bezzasadnie przywołano uchyloną już Uchwałę 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 roku bez tytułu, a w decyzjach przyznających usługi opiekuńcze niezasadnie przytoczono Uchwałę nr XIX/115/2019 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi asystenckie oraz określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat oraz trybu ich pobierania.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu odnotowano brak art. 48 i 48 b ustawy o pomocy społecznej, mówiących o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał prawidłowo przywołany art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz w większości miejsce i termin wypłaty zasiłków, gdyż w części sprawdzonych zasiłków brak było konkretnego terminu wypłaty świadczeń lub terminu i sposobu ich realizacji.

Nadmienić należy, że w postanowieniu decyzji przyznających zasiłki celowe widnieje zapis, że przyznaje się „świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności” - zdaniem zespołu kontrolującego należy dodać, że jest to świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

W większości decyzji administracyjnych przyznających pomoc brak było terminu i sposobu realizacji świadczenia.

W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W decyzjach przyznających usługi opiekuńcze brak było pełnego kosztu 1 godziny usług opiekuńczych, który w myśl Uchwały w sprawie usług opiekuńczych wynosi 1,5 % najniższej emerytury ogłaszanej w formie komunikatu Prezesa ZUS. W decyzjach znajdowała się jedynie kwota odpłatności, niewłaściwie nazwana jako pełny koszt usługi, brak było również procentu odpłatności. Zakres usług znajdował się w uzasadnieniu do decyzji. Decyzje administracyjne były

przyznawane bezterminowo. Zdaniem zespołu kontrolnego winny być przyznawane na rok budżetowy.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stwierdzono brak zapisu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden powódów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że MGOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

Działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) w związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydaje się następujące zalecenia:

1. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających zasiłki stałe nie przywoływać Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe nie przytaczać uchylonej Uchwały 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020.
3. W decyzjach przyznających usługi opiekuńcze nie przywoływać Uchwały nr XIX/115/2019 Rady Miejskiej w Działoszycach z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi asystenckie oraz określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat oraz trybu ich pobierania.

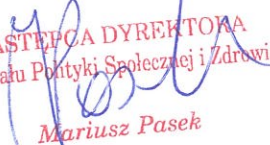
4. W postanowieniu decyzji administracyjnych przyznających pomoc finansową określać termin i miejsce realizacji świadczenia.
5. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe z Programu dożywiania rozważyć stosowanie zapisu, że przyznaje się świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.
6. W decyzjach na usługi opiekuńcze określać pełny koszt 1 godziny usług opiekuńczych oraz procent odpłatności.
7. Usługi opiekuńcze przyznawać na rok budżetowy.
8. Decyzjom z zakresu pomocy społecznej, których termin płatności lub realizacji posiłku przypada przed dniem ich uprawomocnienia nadawać rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na który nadano rygor.
9. Wykorzystywać kontrakt socjalny jako jeden z instrumentów pracy socjalnej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, Kierownik jednostki powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Zbigniew Koniusz

Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Mariusz Pasek